

**Zpráva o činnosti
Českého báňského úřadu
a obvodních báňských úřadů
za rok 2022**

Obsah

Úvod	2
1. ORGÁNY SBS	3
2. DOZOROVANÉ ORGANIZACE	8
3. DOZOROVANÉ ČINNOSTI	9
4. VZTAHY S VEŘEJNOSTÍ.....	15
5. MEZINÁRODNÍ AKTIVITY	18
6. PŘEHLED ČINNOSTÍ.....	21
Správní činnost	21
Evidenční činnost.....	22
Legislativní a právní činnost	23
Správa úhrad	24
Finanční rezervy	29
OBÚ jako jiný stavební úřad	29
Kontrolní činnost	30
Sankce	32
7. STAV BOZP A BP V DOZOROVANÝCH ORGANIZACÍCH	33

Příloha   Informace o stavu bezpečnosti v hornictví a při nakládání s výbušninami
za rok 2022.

Úvod

Předkládaná zpráva poskytuje přehled o činnosti orgánů státní báňské správy České republiky v roce 2022.

Orgány státní báňské správy (dále jen „SBS“) tvoří Český báňský úřad (dále jen „ČBÚ“) a osm obvodních báňských úřadů (dále jen „OBÚ“). Tento stav trvá od roku 2012, kdy byl zrušen Obvodní báňský úřad v Příbrami a bude platit až do nabytí účinnosti vládní novely zákona o hornické činnosti výbušninách a státní báňské správě iniciovaný a zpracovaný Českým báňským úřadem, který zruší Obvodní báňský úřad v Liberci. Počet obvodních báňských úřadů bude snížen na sedm. Návrh zákona byl projednán poslaneckou sněmovnou a je v těchto dnech předáván senátu.

V roce 2022 SBS plnila úkoly stanovené zákony a vládou, zejména v oblasti hornické činnosti, činnosti prováděné hornickým způsobem, nakládání s výbušninami a jejich prekurzory, a používání pyrotechnických výrobků k ohňostrojným pracím, nakládání s těžebními odpady, jakož i správy úhrad z dobývacích prostorů a správy úhrad z vydobytých nerostů.

Mimo činností, pro který je SBS zřízena lze opětovně vyzdvihnout, že i v roce 2022 pokračovaly práce na Agendovém informačním systému SBS. Do ostrého provozu přešly další moduly a přibyly nové interaktivní formuláře pro digitální podání. Agendový informační systém SBS se v praxi ukazuje jako silný nástroj, který přispívá ke zkvalitnění činnosti SBS zejména tím, že zlepšuje výměnu informací uvnitř úřadu i navenek.

S ohledem na nepředvídatelná rizika, která přetrvávají při dobývání nerostů a nakládání s výbušninami, je nadále prioritou SBS nepolevit v úsilí zůstat specializovaným, profesionálním, důvěryhodným, odborně fundovaným a široce respektovaným úřadem.

1.ORGÁNY SBS

ČBÚ je na základě zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky (dále jen „ČR“), ústředním orgánem státní správy. Působnost SBS je upravena zákonem č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 61/1988 Sb.“), a některými dalšími zákony.

V čele ČBÚ stojí předseda, kterého jmenuje a odvolává vláda ČR. ČBÚ, jakožto ústřední orgán státní správy, je správcem kapitoly 348 státního rozpočtu. Zajišťuje osobní a věcné potřeby ČBÚ i OBÚ.

Celkový počet a rozdělení zaměstnanců (zákon o státní službě a zákoník práce) je uveden v tabulce č. 1.

ZAMĚSTNANCI SBS CELKEM (počet systemizovaných míst)	193
<i>státní zaměstnanci</i>	133
<i>zaměstnanci podle zákoníku práce</i>	60

Tabulka 1 Celkový počet a rozdělení zaměstnanců SBS.

Výkon činnosti, kterou provádí SBS, vyžaduje vysokou odbornou kvalifikaci, proto 125 zaměstnanců musí mít podle systemizace vysokoškolské vzdělání. Z celkového počtu 133 míst státních zaměstnanců je 25 ústředních báňských inspektorů, 78 obvodních báňských inspektorů, 11 referentů vykonávajících ekonomické činnosti a správu úhrad z dobývacího prostoru a vydobytých nerostů, 10 právníků-legislativců a 9 míst v kategorii ostatní (personalisté, referenti báňské správy, bezpečnostní ředitel a interní auditor).

Vymezení činnosti orgánů SBS

Kompetence a úkoly orgánů SBS jsou založeny zejména v těchto zákonech v planém znění:

- zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě,
- zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon),
- zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon),
- zákon č. 157/2009 Sb., o nakládání s těžebním odpadem a o změně některých zákonů,
- zákon č. 85/2012 Sb., o ukládání oxidu uhličitého do přírodních horninových struktur a o změně některých zákonů,
- zákon č. 83/2013 Sb., o označování a sledovatelnosti výbušnin pro civilní použití,
- zákon č. 90/2016 Sb., o posuzování shody stanovených výrobků při jejich dodávání na trh,
- zákon č. 225/2022 Sb., o prekurzorech výbušnin a o změně souvisejících zákonů (zákon o prekurzorech výbušnin).

Úkoly orgánů SBS jsou dále upraveny např. zákonem o pyrotechnice, zákonem o zbraních, v zákoně o prevenci závažných havárií a zákonem o technických požadavcích na výrobky.

Při své činnosti orgány SBS používají zejména správní řád, daňový řád, zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a kontrolní řád.

Orgány SBS zajišťují výkon správních a kontrolních aktivit v mnoha oblastech. Základními oblastmi, ve kterých vykonávají orgány SBS svoji působnost, jsou:

- hornická činnost,
- činnost prováděná hornickým způsobem (např. dobývání nevyhrazených nerostů, podzemní stavitelství),
- ochrana a využití nerostného bohatství,
- nakládání s těžebními odpady,
- nakládání s výbušninami,
- prekurzory výbušnin,
- ohňostrojné práce,
- podzemní objekty,
- technická zařízení,
- bezpečnost a ochrana zdraví při práci a bezpečnost provozu (dále jen „BOZP a BP“),
- správa úhrad z vydobytych nerostů a z dobývacího prostoru,
- ukládání a vybírání pokut za porušení právních předpisů,
- kvalifikace a regulované profese.

Činnost ČBÚ

ČBÚ provádí správní a dozorové činnosti, včetně činnosti kontrolní a evidenční; plní též úkoly nadřízeného správce daně podle daňového řádu ve věcech úhrad podle horního zákona. V rámci procesů územně plánovacích vydává stanoviska k politice územního rozvoje a k zásadám územního rozvoje.

ČBÚ dává souhlas ke zřízení, popřípadě nařizuje zřízení hlavních báňských záchranných stanic, stanoví jejich sídla, vymezuje jejich působnost, schvaluje jejich služební řády a dohlíží na jejich stav, organizaci a vybavení.

ČBÚ je prvoinstančním orgánem v oblasti uznávání odborných kvalifikací a rovněž v oblasti obchodování s výbušninami, pro něž vydává povolení k nabývání, předávání, dovozu, vývozu a tranzitu výbušnin.

ČBÚ jakožto ústřední orgán státní správy zejména:

- metodicky řídí OBÚ,
- rozhoduje o odvoláních proti rozhodnutím OBÚ,

- tvoří právní předpisy,
- má právo hospodařit se svěřeným majetkem státu,
- zajišťuje mezinárodní a meziresortní spolupráci,
- sestavuje rozpočet kapitoly 348 - ČBÚ.

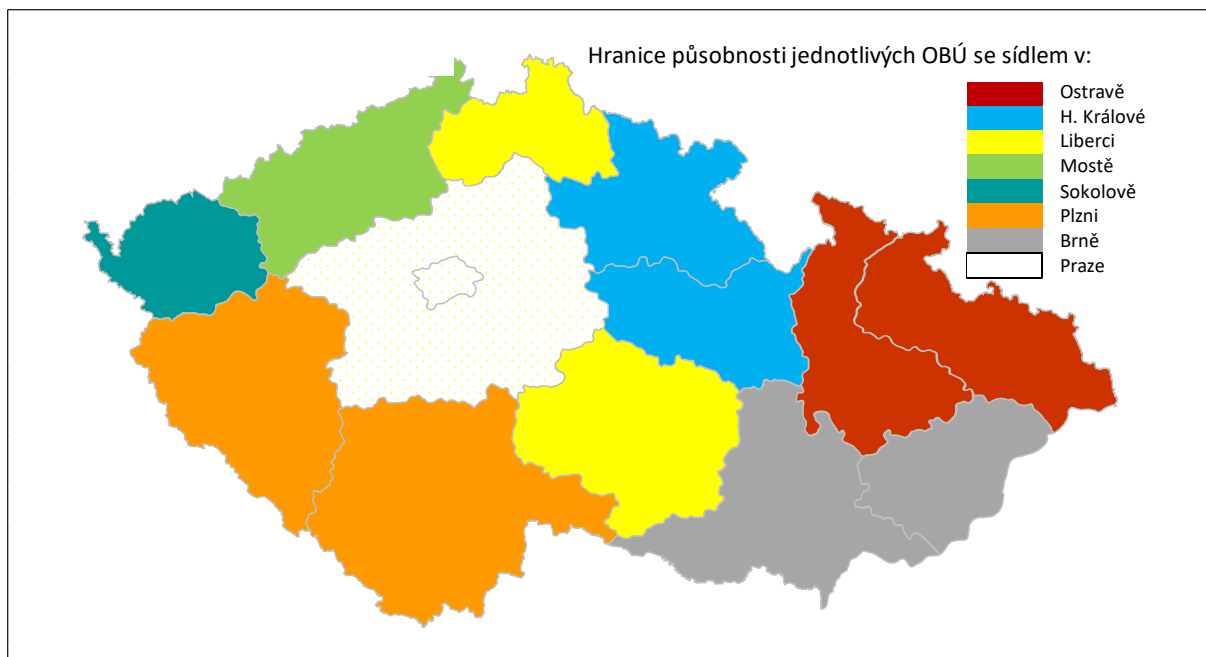
Činnost OBÚ

OBÚ jsou prvoinstančními orgány SBS a plní zejména tyto úkoly:

- rozhodují o stanovení, změnách a zrušení dobývacích prostorů,
- rozhodují o povolení hornické činnosti,
- povolují dobývání ložisek nevyhrazených nerostů,
- vydávají souhlas s tvorbou rezerv peněžních prostředků pro vypořádání důlních škod a na sanaci a rekultivaci pozemků dotčených vlivem dobývání a vydávají souhlas s jejich čerpáním,
- schvalují v rámci povolování otvírky, přípravy a dobývání výhradních ložisek návrh na vytvoření finančních rezerv pro vypořádání důlních škod a na sanaci a rekultivaci pozemků dotčených vlivem dobývání a rozhodují o jejich čerpání,
- schvalují návrh na vytvoření rezervy finančních prostředků na činnosti související s nakládáním s těžebním odpadem,
- rozhodují o povolení trhacích prací malého a velkého rozsahu,
- povolují ohňostrojné práce,
- posuzují odbornou způsobilost pracovníků k výkonu vybraných funkcí a vydávají jim osvědčení nebo oprávnění k výkonu funkcí, popřípadě jim tato osvědčení nebo oprávnění odnímají,
- vykonávají kontrolní činnost nad BOZP a BP v organizacích provádějících hornickou činnost nebo činnost prováděnou hornickým způsobem nebo nakládajících s výbušninami, nad sledovatelností výbušnin a nad prováděním ohňostrojných prací,
- ukládají sankce za porušení právních předpisů,
- provádějí správu úhrad z dobývacích prostorů a vydobytých nerostů,
- schvalují služební řády závodních báňských záchranných stanic,
- dotčeným orgánem pro zákonem stanovené záměry,
- v dobývacích prostorech vykonávají působnost jiného stavebního úřadu.

Místní působnost OBÚ

Místní působnost OBÚ stanoví zákon č. 61/1988 Sb. Sídla těchto úřadů jsou stanovena vyhláškou č. 394/2011 Sb., o sídlech OBÚ. Vymezení působnosti jednotlivých OBÚ znázorňuje obrázek č. 1.

Obrázek 1 Hranice působnosti jednotlivých OBÚ.

Územní struktura OBÚ je v zájmu zajištění efektivního výkonu státní správy stanovena tak, že úřední obvod jednoho OBÚ tvoří nejvýše dva kraje.

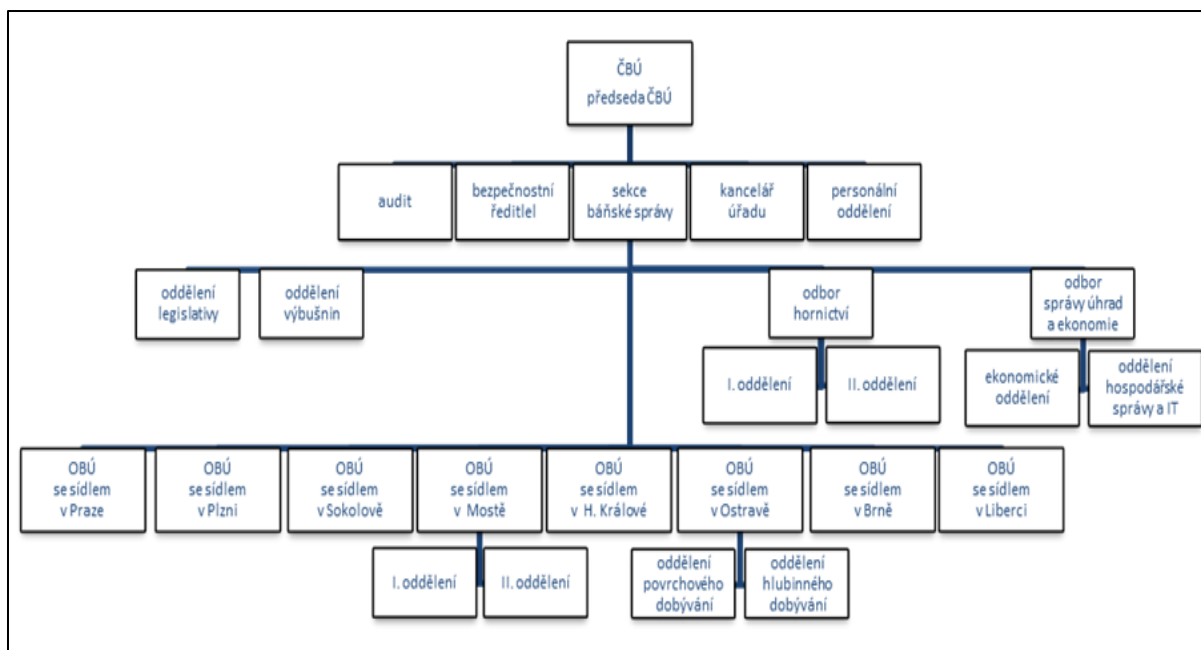
V ČR působí OBÚ pro území:

1. Hlavního města Prahy a kraje Středočeského, se sídlem v Praze,
2. krajů Plzeňského a Jihočeského, se sídlem v Plzni,
3. kraje Karlovarského, se sídlem v Sokolově,
4. kraje Ústeckého, se sídlem v Mostě,
5. krajů Královéhradeckého a Pardubického, se sídlem v Hradci Králové,
6. krajů Jihomoravského a Zlínského, se sídlem v Brně,
7. krajů Moravskoslezského a Olomouckého, se sídlem v Ostravě,
8. krajů Libereckého a Vysočina, se sídlem v Liberci.

Sídla OBÚ jsou tradičně umístěna tak, aby byla co nejbližší centřům provozování hornické činnosti, popř. výroby výbušnin. V případě OBÚ se sídlem v Liberci byl do jeho působnosti zařazen kraj Vysočina z důvodu odborného zaměření tohoto úřadu na dobývání uranových rud, jejichž ložiska se nacházejí právě na Liberecku a na Vysočině. S ohledem na ukončení dobývání uranových rud v kraji Vysočina připravil ČBÚ novelu zákona č. 61/1988 Sb., kterým se ruší OBÚ se sídlem v Liberci a jeho místní příslušnost přebírá OBÚ se sídlem v Hradci Králové. Novela zákona s navrhovanými změnami v působnosti OBÚ byla dne 21. dubna 2023 schválena v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR.

Organizační struktura a řízení SBS

Organizační struktura SBS je znázorněna na obrázku č. 2.

Obrázek 2 Organizační struktura SBS.

Základním služebním předpisem, který upravuje hlavní zásady organizace a řízení orgánů SBS a působnost jednotlivých útvarů, je Organizační řád. Další interní předpisy - opatření předsedy ČBÚ - upravují zejména:

- plán řídicí, kontrolní a legislativní činnost (hlavní úkoly) na příslušný kalendářní rok,
- pracovní řád,
- podmínky výkonu a rozsah nepřetržité inspekční služby báňských inspektorů SBS,
- postup při prošetřování závažných pracovních úrazů a závažných provozních nehod v organizacích podléhajících vrchnímu dozoru SBS,
- postup pro ověřování odborné způsobilosti nebo uznávání odborné kvalifikace,
- spisovou službu,
- fyzickou bezpečnost technických prostředků v oblasti ochrany utajovaných informací,
- postup pro hospodaření s majetkem státu,
- postup při zadávání veřejných zakázek,
- systém finanční kontroly a oběh účetních dokladů,
- podmínky pracovního či služebního poměru (pracovní řád),
- správu úhrad,
- etická pravidla zaměstnanců,
- vzdělávání zaměstnanců,
- administrativní a fyzickou bezpečnost technických prostředků v oblasti ochrany utajovaných informací,
- kybernetickou bezpečnost,
- systém řízení kvality.

2. DOZOROVANÉ ORGANIZACE

SBS dozoruje zejména 1 422 organizací¹ oprávněných provádět hornickou činnost v rozsahu otvírky, přípravy a dobývání výhradních ložisek, nebo oprávněných provádět hornickou činnost v rozsahu zajišťování a likvidace starých důlních děl, nebo dobývat ložiska nevyhrazených nerostů. Dozoruje také další organizace provádějící hornickou činnost nebo činnost prováděnou hornickým způsobem např. vrtání studní, protlaky, podzemní stavby atd.

SBS dozoruje také subjekty nakládající s výbušninami (zpravidla se jedná o fyzické podnikající a právnické osoby s koncesí pro provozování živnosti v rozsahu výzkum, vývoj, výroba, zpracování, ničení, zneškodňování, nákup, prodej a skladování výbušnin a provádění trhacích prací). Z celkového počtu téměř 700 subjektů s danou koncesí jich dozoru SBS v průběhu roku 2022 podléhalo 120.

SBS rovněž dozoruje subjekty provádějící ohňostrojné práce.

K dozorovaným subjektům rovněž patří 162 vlastníků podzemních objektů nebo jimi pověřených provozovatelů evidovaných ČBÚ. Podzemní objekty² jsou nejvíce situované v centrech velkých měst.

---

¹ § 3a zákona č. 61/1988 Sb. a § 5a zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

² Za podzemní objekty se považují podzemní prostory vytvořené ražením včetně jejich přístupových částí, jedná-li se např. o tunely a štoly metra, ostatní tunely a štoly, pokud jejich délka přesahuje 50 m, kolektory včetně jejich hloubených částí a spojovacích šachet, jiné prostory o objemu větším než 1000 m³ zpřístupněné veřejnosti nebo využívané k podnikatelské činnosti, stavby pro účely ochrany obyvatelstva, kanalizační stoky, odvodňovací a vodovodní štoly o světlem průřezu větším než 2 m², pokud jejich délka přesahuje 50 m, a bývalá stará nebo opuštěná důlní díla následně zpřístupněná veřejnosti nebo využívaná k podnikatelské činnosti.

3. DOZOROVANÉ ČINNOSTI

Dobývání ložisek nerostů

K dobývání ložisek vyhrazených nerostů je stanoveno 955 dobývacích prostorů. Dobývání ložisek vyhrazených nerostů bylo v roce 2022 prováděno hlubinným i povrchovým způsobem. Z energetických surovin byla hlubinným způsobem těžena ložiska černého uhlí. Z ostatních surovin bylo hlubinným způsobem těženo jedno ložisko břidlice.

Povrchově je z energetických surovin dobýváno veškeré hnědé uhlí a další ložiska ostatních surovin, zejména všechna ložiska ropy a zemního plynu.

Povrchovým způsobem byla dobývána všechna nevýhradní ložiska (štěrkopísek, stavební hmoty aj.).

Údaje o těžbě stěžejních vyhrazených nerostů z předchozích pěti let jsou na základě uváděných údajů dozorovanými organizacemi v báňsko-technické evidenci a vedených ministerstvem průmyslu a obchodu zřejmé z tabulky č. 2.

NEROST	ÚBYTEK ZÁSOB VYDOBYTÍM (ČISTÁ TĚŽBA)					OBÚ POVOLENÉ ZÁSoby K VYDOBYTÍ (ZBÝVAJÍCÍ VYTĚŽITELNÉ ZÁSoby)
	2018	2019	2020	2021	2022	
Černé uhlí [kt]	4 110	3 150	1 861	1 829	1 281	740
Hnědé uhlí a lignit [kt]	39 187	37 465	29 505	29 278	33 396	427 480
Ropa [tis. m³]	109	81	105	83	75	712
Zemní plyn [mil. m³]	182	146	138	153	165	1 925
Kaolin [kt]	3 622	3 474	3 069	3 454	3 009	84 341
Stavební kámen [tis. m³]	14 142	14 057	14 248	14 883	14 783	540 418
Kámen pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu [tis.m³]	116	117	135	125	103	30 716
Štěrkopísky, písky [tis.m³]	6 500	6 204	6 477	6 582	6 639	138 674
Písky sklářské a slévárenské [kt]	1 302	1 254	1 154	1 298	1 271	40 227
Vápence [kt]	11 077	11 357	10 745	11 007	10 319	257 716
Cihlářské suroviny [tis.m³]	825	694	560	647	579	29 847
Jíly a bentonity [kt]	746	798	680	655	645	16 805

Tabulka 2 Přehled o úbytku zásob stěžejních vyhrazených nerostů vydobytím (čistá těžba) a v roce 2023 zbývajících vytěžitelných zásobách povolených OBÚ k vydobytí.

Zvláštní zásahy do zemské kůry

Na území ČR je provozováno 9 podzemních zásobníků pro uskladňování plynu v přírodních horninových strukturách a v podzemních prostorech. Názvy zásobníků a jejich aktivní náplň (teoreticky využitelný objem zásobníku plynu) sumarizuje tabulka č. 3.

NÁZEV ZÁSOBNÍKU	VYUŽITELNÝ OBJEM (mil. m³)
<i>Háje</i>	75
<i>Tvrdonice</i>	555
<i>Dolní Dunajovice</i>	905
<i>Lobodice</i>	177
<i>Štramberk</i>	470
<i>Třanovice</i>	530
<i>Dolní Bojanovice</i>	654 ³
<i>Dambořice</i>	448
<i>Uhřice</i>	345
CELKEM	4 159

Tabulka 3 Názvy zásobníků pro uskladňování plynu a jejich aktivní náplň.

Dále jsou v ČR provozovány dvě úložiště nebezpečných odpadů na dolech Richard II u Litoměřic a Bratrství v Jáchymově, kde je v současné době naplněna kapacita skladovacích prostor. V určených podzemních prostorech jsou ukládány odpady pocházející ze zdravotnictví, průmyslu, zemědělství či výzkumu, které obsahují přirozeně se vyskytující radionuklidy.

Podzemní práce spočívající v hloubení důlních jam a studní, v ražení štol a tunelů, jakož i ve vytváření podzemních prostorů o objemu větším než 300 m³ horniny

Výkon dozoru SBS byl mj. zaměřen na tyto nejvýznamnější stavby v ČR:

- Tramvajový tunel v Brně – Žabovřesky.
- Provozní úsek I.D pražského metra - Pankrác – Olbrachtova.
- Modernizace stanice metra Jiřího z Poděbrad.
- Rekonstrukce kanalizace v ulici Poděbradská, Praha 9.

³ Teoreticky využitelný objem zásobníku plynu je napojen na slovenskou plynárenskou síť.

- Přestavba tunelu Blanenský č. 8/2 v rámci rekonstrukce traťového úseku mezi Adamovem a Blanskem.

Těžební odpady

V roce 2022 bylo v evidenci SBS 56 provozovaných úložných míst těžebního odpadu a 19 úložných míst těžebního odpadu s ukončeným provozem. Z provozovaných úložných míst jsou dvě úložná místa zařazená v I. kategorii nebezpečí z hlediska vlivů na životy, lidské zdraví a životní prostředí (odkaliště po těžbě radioaktivních surovin).

Nakládání s výbušninami

ČBÚ a OBÚ vynakládaly rovněž úsilí na správní a kontrolní činnost související s nakládáním s výbušninami v civilním sektoru s cílem dostát zákonným kompetencím a přispět tak k zajištění vysoké míry ochrany života, zdraví a majetku, bezpečnosti provozu při nakládání s výbušninami, k zajištění vysoké kvality výbušnin na trhu ČR a k zamezení zneužívání výbušnin.

Správní činnost ČBÚ a OBÚ obnášela především vydávání povolení k vnitrostátním a mezistátním transakcím s výbušninami, ověřování odborné způsobilosti žadatelů o oprávnění pro používání výbušnin a povolování trhacích prací.

Pokud jde o transakce s výbušninami v roce 2022, nezanedbatelně se změnila skladba vydávaných a čerpaných povolení do a ze zahraničí oproti roku 2021, nejen kvůli bezpečnostně politické situaci ve světě. ČBÚ zaznamenal podstatné zvýšení objemu výbušnin dovážených z některých třetích zemí (zejména ze Srbské republiky) nebo z některých států Evropské unie (Rakouské republiky, Spolkové republiky Německo a Švédského království) a ze Švýcarské konfederace. Takto přemísťovaným trhavinám dominoval bezdýmný prach, resp. hnací hmoty, pro výrobu střeliva a munice, emulzní a želatinované trhavinu pro trhací práce a brizantní trhavinu pro nejrůznější účely, přičemž se v roce 2022 oproti roku 2021 více než zdvojnásobil počet povolení s podmínkou certifikace výbušnin podle předpisů upravujících posuzování shody, které v místě výroby certifikací neprošly. Podstatné zvýšení objemu vývozu výbušnin do třetích zemí pak ČBÚ zaznamenal do Australského společenství, Brazílské federativní republiky, Japonska, Malajsie, Mongolska, Státu Izrael a Tanzanské sjednocené republiky, přičemž dominantními komoditami byly především neelektrické rozbušky a elektrické rozbušky s elektronickým časováním pro trhací práce.

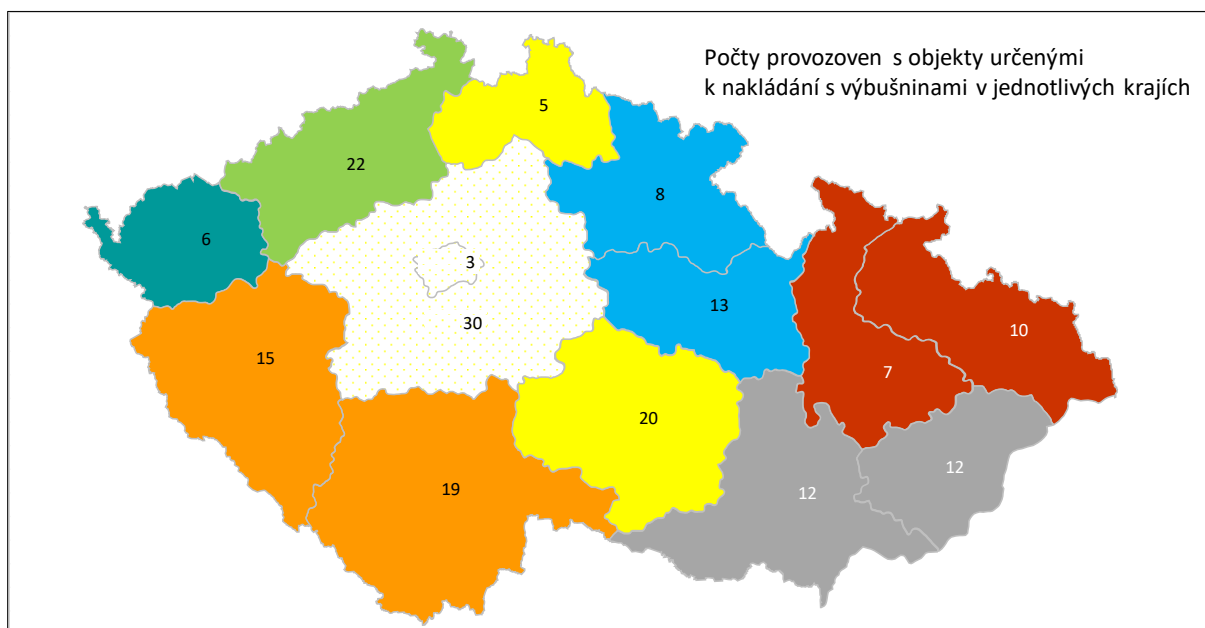
Pokud jde o trhací práce, pesimistické výhledy co do množství rozpojené horniny a spotřeby výbušnin v důsledku rostoucích cen nejen amoniaku se nenaplnily. Na území České republiky bylo v roce 2022 spotřebováno při dobývání ložisek nerostů přibližně 12 300 t trhavin, tedy o 3,2 % meziročně více. Nárůst spotřeby výbušnin indikuje vysokou poptávku po stavebních surovinách navzdory jejich vysokým cenám. Podle shromážděných zápisů

o odstřelech bylo v roce 2022 do vývrtů nabito přibližně 75 % trhavin vyráběných mobilními jednotkami vyrábějícími výbušniny v místě spotřeby, v poměru 74:26 ve prospěch emulzních trhavin ku trhavinám sypkým. Při trhacích pracích bylo současně spotřebováno v roce 2022 přibližně 445 000 ks rozněcovadel, v poměru 89:11 ve prospěch neelektrických rozbušek ku rozbuškám elektrickým. Podstatná část trhacích prací byla prováděna dodavatelsky – až 84 %, přičemž mezi organizace s největším podílem trhacích prací na českém trhu patřily společnosti Austin Powder Service CZ s.r.o., SSE Explo Česká republika s.r.o., Explosia a.s., CB DESTRUKCE s.r.o., CEMDEST s.r.o a STV MINING s.r.o. Tabulka č. 4 sumarizuje výše uvedené údaje o spotřebě výbušnin při trhacích pracích (počty zaokrouhleny na celé tisíce).

	DODAVATELÉ TRHACÍCH PRACÍ	ORGANIZACE S VLASTNÍMI TRHACÍMI PRACEMI	CELKEM
Spotřeba trhavin (kg)	10 316 000	1 949 000	12 265 000
Spotřeba rozbušek (ks)	349 000	96 000	445 000
z toho elektrických (ks)	10 000	39 000	49 000
z toho neelektrických (ks)	339 000	57 000	396 000

Tabulka 4 Údaje o spotřebě výbušnin při trhacích pracích.

Kontrolní činnost ČBÚ a OBÚ se pak zaměřovala na ověřování plnění povinností ze strany subjektů zejména vyrábějících, zpracovávajících a skladujících výbušniny, provádějících trhací práce a dodávajících výbušniny na trh v ČR. Provozy, kde se nakládá s výbušninami v rozsahu výzkumu, výroby nebo zpracování a skladování výbušnin sumarizuje obrázek č. 3.

Obrázek 3 Přehled o počtech známých provozoven s objekty určenými k nakládání s výbušninami v jednotlivých krajích ke dni 31. prosince 2022.

Zacházení s pyrotechnickými výrobky

Podle předpisů upravujících zacházení s pyrotechnickými výrobky v roce 2022 spolupracoval ČBÚ s Českým úřadem pro zkoušení zbraní a střeliva při zajišťování školení žadatelů pro získání osvědčení o odborné způsobilosti k zacházení s těmito výrobky. Dále ČBÚ rozhodoval ve věci vydání nebo odnětí (zrušení) osvědčení o odborné způsobilosti k zacházení s pyrotechnickými výrobky v případě splnění nebo nesplnění požadavků stanovených zákonem č. 206/2015 Sb., o pyrotechnických výrobcích a zacházení s nimi a o změně některých zákonů (zákon o pyrotechnice), ve znění pozdějších právních předpisů. OBÚ se v rámci správní činnosti v oblasti zacházení s pyrotechnickými výrobky kategorie T2 nebo F4 zaměřovaly zejména na povolování provádění ohňostrojných prací v rámci své místní příslušnosti.

Nakládání s prekurzory výbušnin

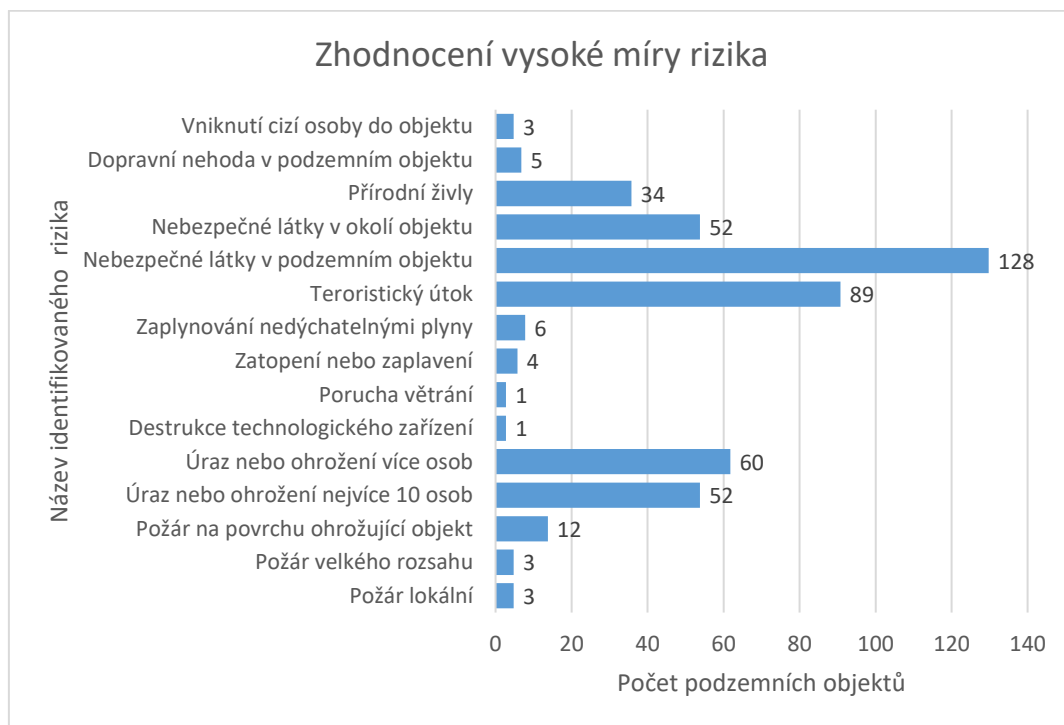
V návaznosti na přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1148 ze dne 20. června 2019 o uvádění prekurzorů výbušnin na trh a o jejich používání, změně nařízení (ES) č. 1907/2006 a zrušení nařízení (EU) č. 98/2013 (vešlo v účinnost 1. února 2021) a zejména souvisejícího adaptačního zákona č. 225/2022 Sb., o prekurzorech výbušnin a o změně souvisejících zákonů (zákon o prekurzorech výbušnin), který vešel v účinnost dne 20. srpna 2022, ČBÚ pokračoval v roce 2022 v informační kampani cílící mj. na spolky a zájmové organizace zaměstnavatelů sdružující organizace, které zpřístupňují nebo používají prekurzory výbušnin, jakož i na významné subjekty z řad online tržišť, s cílem zvýšit povědomí o změnách v regulaci prodeje, držení a používání prekurzorů výbušnin. Dále ČBÚ v průběhu roku 2022 poskytoval poradenství nejen pro hospodářské subjekty a profesionální uživatele, ale i zodpovídal dotazy osob z řad široké veřejnosti, čímž přispíval k předcházení zneužívání chemických látek a směsí k nedovolené výrobě výbušnin. Mezi neméně důležitou činností ČBÚ v roce 2022 patřilo poskytování odborných konzultací Policii ČR při vyšetřování potenciálního zneužívání prekurzorů výbušnin a při prověřování oznámených podezřelých transakcí, významných zmizení a krádeží prekurzorů výbušnin. V druhé polovině roku 2022 ČBÚ sestavil pro OBÚ novou metodiku pro provádění kontrol zpřístupňování a držení prekurzorů výbušnin a těmito kontrolám se OBÚ začaly věnovat.

Podzemní objekty

OBÚ dozorují zajišťování bezpečného stavu podzemních objektů. Při kontrolách OBÚ zejména zjišťují, zda vlastník podzemního objektu nebo jím písemně pověřený provozovatel udržuje podzemní objekt v bezpečném stavu a provádí ve stanovených lhůtách prohlídky k ověřování bezpečného stavu.

Pokud jsou v podzemních objektech zřízena nějaká pracoviště, provozovny, sklady či umístěna a provozována technická zařízení, nespádají v otázkách bezpečnosti práce a bezpečnosti provozu pod vrchní dozor SBS.

SBS u pozemních objektů mj. eviduje výsledky vyhodnocených rizik. Rizika byla identifikována u celkového počtu 585 podzemních objektů o celkové délce 585 266 m. Přehled nejzávažnějších rizik je zřejmý z grafu na obrázku č. 4.

Obrázek 4 Zhodnocení vysoké míry rizika.

Z údajů uvedených v grafu na obrázku č. 3 je nepochybné, že nebezpečné látky v podzemním objektu patří mezi nejčastější a nejvyšší míru rizika.

Báňská záchranná služba

Báňskou záchrannou službu⁴ vykonávají 4 hlavní báňské záchranné stanice v Ostravě, Mostě, Praze a v Hodoníně a 12 závodních báňských záchranných stanic.

Zajištění báňské záchranné služby je zákonnou povinností organizací při provádění některých činností podle horních předpisů.

⁴ Hlavním úkolem báňské záchranné služby je provádět práce a rychlé a účinné zásahy k záchraně lidských životů a majetku při haváriích včetně poskytování první pomoci v podzemí, zdolávání havárií a odstraňování následků havárií. Kromě těchto úkolů vykonává i jiné činnosti v nedýchatelném nebo zdraví škodlivém prostředí a další speciální a rizikové práce, např. práce ve výškách nebo pod vodní hladinou.

4. VZTAHY S VEŘEJNOSTÍ

Poradenská činnost

Podle § 41 odst. 1 písm. i) zákona č. 61/1988 Sb. OBÚ při výkonu dozoru poskytují bezplatně poradenství zaměstnavatelům a zaměstnancům, jak vyhovět předpisům o zajištění BP a technických zařízení.

Podle § 3b odst. 2 písm. d) cit. zákona mají odborové orgány a zástupci pro BOZP právo na konzultace se SBS. Tato práva jsou příležitostně využívána.

Spolupráce s odborovými svazy

SBS má uzavřené dohody o spolupráci s Odborovým svazem pracovníků hornictví, geologie a naftového průmyslu a s Odborovým svazem Stavba ČR. Každým rokem dochází k vyhodnocování uzavřených dohod, na kterém se projednávají výsledky pracovní úrazovosti a hledají nové přístupy, které by pomohly snížit úrazovost. V hodnoceném období spolupráce spočívala zejména v(e):

- účasti zástupců odborových svazů na zvláštních a specializovaných prověrkách,
- odborných konzultacích v otázkách BOZP a BP na vyžádání odborových svazů,
- účasti zástupců SBS na školeních, seminářích a výborech BOZP pořádaných odborovými svazy,
- vzájemné výměně informací o vývoji závažné úrazovosti a nehodovosti,
- poskytování informací o výsledcích šetření závažné úrazovosti a nehodovosti odborovým svazům,
- účasti zástupců odborových svazů při šetření příčin závažných pracovních úrazů a závažných událostí.

Spolupráce s oběma odborovými svazy má velmi pozitivní vliv na zvyšování úrovně BOZP a BP v dozorovaných společnostech.

Spolupráce s úřady inspektorátu práce

V rámci dozorové a kontrolní činnosti ČBÚ spolupracuje se Státním úřadem inspekce práce, a to na základě uzavřené dohody. V regionálním měřítku se obdobná spolupráce uskutečňuje na základě dohod mezi OBÚ a příslušným oblastním inspektorátem práce. Spolupráce spočívá zejména ve vzájemné informovanosti o zásadních problémech souvisejících s výkonem dozoru a výměně zkušeností a poznatků z výkonu dozoru nad BP, bezpečností provozu technických zařízení a pracovních podmínek.

Spolupráce s ostatními rezorty

Nad rámec obligatorní spolupráce s Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR a ostatními rezorty má ČBÚ uzavřené dohody o spolupráci se Státním úřadem inspekce práce, Státním úřadem

pro jadernou bezpečnost, Ministerstvem zdravotnictví ČR, Ministerstvem vnitra ČR, Policií ČR, Generálním ředitelstvím cel, či Generálním ředitelstvím Hasičského záchranného sboru ČR, Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví. Vybraní zaměstnanci zastupují SBS v různých mezipůsobních komisích, odborných a pracovních skupinách zřízenými subjekty veřejné správy, které se zaměřují zejména na problematiku revitalizace a řešení ekologických škod, normalizace, BOZP, prostorových dat, profesní kvalifikace či např. akreditaci vysokoškolských oborů.

Spolupráce ve vědě a výzkumu

ČBÚ v souladu s ustanovením § 40 odst. 4-5 písm. b) zákona č. 61/1988 Sb. řídí a koordinuje vědu a výzkum v oblasti působnosti SBS. Výzkumné projekty jsou financované ze státních prostředků. Mají nesporný přínos pro řídicí a rozhodovací procesy, legislativní a kontrolní činnost SBS, ale i pro BOZP a BP. ČBÚ uplatňuje své výzkumné potřeby v rámci Technologické agentury ČR v programu BETA 2 na období let 2017 - 2021, který byl prodloužen do roku 2024. V roce 2022 byly v realizaci výzkumné projekty uvedené v tabulce č. 5.

IDENTIFIKACE	NÁZEV
TITXCBU033	<i>Stanovení optimální sestavy (varianty) uspořádání separátního větrání dlouhých ražených děl – projekt v realizaci.</i>
TITSCBU908	<i>Výzkum vlivu postupného zatápění karvinské dílčí pánve OKR důlní vodou s vysokou salinitou na ohrožení krajiny dotčené těžbou uhlí a stabilitu hlavních důlních děl – v realizaci.</i>
TITCBU913	<i>Výzkum možností využití moderních technologií ražby podzemních děl, zejména silničních a železničních tunelů, metodou TBM - projekt v realizaci.</i>

Tabulka 5 Identifikace a názvy výzkumných projektů v hornictví.

V rámci realizace projektů bylo v roce 2022 provedeno 9 kontrolních dní.

Poskytování informací

Výroční zpráva za rok 2022 o poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, je zveřejněna na úřední desce ČBÚ a na internetových stránkách. Žádosti o poskytnutí informací se týkaly např. dobývacích prostorů, starých nebo opuštěných důlních děl, oprávnění k hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem apod. Celkem bylo vyřízeno 85 žádostí, byla vydána 2 rozhodnutí o odmítnutí žádosti, vůči nimž nebylo podáno žádné odvolání. Přijaty byly 3 stížnosti na úhradu nákladů, v jednom případě bylo stěžovateli vyhověno zcela a informace poskytnuty bezplatně, ve 2 případech bylo vyhověno částečně.

Stížnosti a podání na protiprávní jednání

V průběhu hodnoceného období obdržely orgány SBS 1 stížnost ve smyslu ustanovení § 175 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Stížnost na nesprávný úřední postup v řízení o přestupku byla vyhodnocena jako nedůvodná. Oznámení s podezřením na možné korupční či protiprávní jednání nebylo učiněno.

Pozitivní motivace

Organizacím podléhajícím dozoru SBS jsou jako projev uznání za dosažení vynikajících výsledků v oblasti BOZP a BP propůjčovány ceny „Zlatý Permon“. Zřizovateli ceny jsou ČBÚ, Odborový svaz pracovníků hornictví, geologie a naftového průmyslu a Odborový svaz Stavba ČR. Cenu propůjčuje na základě rozhodnutí komise jménem všech zřizovatelů předseda ČBÚ. V roce 2022 předseda ČBÚ udělil ocenění ve všech třech kategoriích.

Za výjimečné zásluhy při záchraně života nebo majetku projevené při zásahu báňských záchranářů a za zvláštní zásluhy o zvýšení odborné úrovně báňské záchranné služby a záchranářské taktiky uděluje předseda ČBÚ „Záchranářský záslužný kříž“. V roce 2022 předseda ČBÚ ocenil 47 báňských záchranářů.

K ocenění těch, kteří se významným způsobem zasloužili o rozvoj hornictví, uděluje ministr průmyslu a obchodu spolu s předsedou ČBÚ „Resortní medaili Jiřího Agricoly“. V roce 2022 byla tato medaile udělena 18 oceněným.

5. MEZINÁRODNÍ AKTIVITY

Předseda ČBÚ a další zástupci vedení se v září roku 2022 zúčastnili XXVI. konference představitelů státních báňských správ evropských zemí v polských Krotoszycích. Konference byla zaměřena na téma „Právní aspekty odpovědnosti za aktuálně vzniklé důlní škody způsobené činnostmi bývalých nebo opuštěných důlních závodů“. V průběhu jednání bylo předneseno celkem 9 příspěvků, a to ze strany zástupců EK, Německa, Rumunska, Finska, Slovinska, Spojeného království, Ukrajiny, Polska a ČR.

Konference přispěla ke vzájemné informovanosti představitelů jednotlivých zemí v oblasti důlních škod, sanací, rekultivací a starých důlních děl.

Na základě pozvání předsedy polského báňského úřadu se zástupci vedení ČBÚ zúčastnili slavnostního setkání v Katowicích, které bylo organizováno u příležitosti výročí 100 let od založení státní báňské správy Polské republiky.

V listopadu 2022 se zúčastnili zástupci vedení ČBÚ slavnostního předávání hornických vyznamenání při příležitosti oslav svátku sv. Barbory v Katowicích.

V rámci obou setkání došlo mj. k výměně zkušeností v oblasti aplikace horního práva, hornické činnosti a ostatních činností souvisejících s činností státních báňských správ obou států.

ČBÚ má své zastoupení i v Poradním výboru pro zdraví a bezpečnost v hornictví. Hlavním tématem jednání bylo seznámení se s vývojem úrazovosti u členských států EU a statistickými údaji nemocí z povolání. V této souvislosti byla diskutována i legislativa EU týkající se limitních hodnot karcinogenních, mutagenních a reprotoxických látek. Rovněž bylo diskutováno, jak jsou jednotlivé členské státy EU připraveny ode dne 22. srpna 2023 plnit nové požadavky na limitní hodnoty těchto látek.

V roce 2022 se zástupci SBS účastnili několika pracovních setkání s představiteli Saského báňského úřadu a Ústeckého kraje; uvedená setkání se konala v rámci projektu „Hornictví/Bergbau SN-CZ“; číslo projektu 100480075.

Cílem projektu je zintenzivnit a udržitelně institucionalizovat přeshraniční spolupráci mezi báňskými úřady Svobodného státu Sasko a ČR formou obecných zásad pro přeshraniční koordinaci a spolupráci. Za tímto účelem si saské a české orgány vyměňovaly různé zkušenosti a rozšířily znalosti o postupech a povinnostech v sousední zemi.

V průběhu roku navštívili zaměstnanci ČBÚ několik těžebních lokalit na české i německé straně. V rámci projektu došlo k výměně zkušeností ze správní i hornické praxe, a to především v oblasti zahlazování následků hornické činnosti a likvidace starých důlních děl. Zástupci SBS také přednesli v průběhu projektu několik přednášek.

Mezinárodní konference organizovaná Ministerstvem životního prostředí Slovenské republiky, Slovenskou agenturou životního prostředí a EK konaná v Senci na Slovensku byla zaměřena na následující témata:

- geologický průzkum kontaminovaných míst,
- legislativa, politiky a strategie EU a členských států EU týkající se kontaminovaných míst,

Zajímavé prezentace se věnovaly např. managementu kontaminovaných míst, obsahu rtuti na lokalitách po těžbě, výzkumu vegetace.

ČBÚ se konference zúčastnil aktivně vlastní prezentací pod názvem „Návrh zásad územního rozvoje podle stavebního zákona ve vztahu k hornímu zákonu“.

ČBÚ byl zastoupen na 32. mezinárodní konferenci „História, súčasnosť a budúcnosť baníctva a geológie“ pořádané Slovenskou banickou spoločnosť. Zvláštní pozornost byla věnována především těmto tématům:

- aktuální surovinová politika EU,
- současný stav hornictví a geologie na Slovensku a v Evropě,
- ložiska nerostných surovin na Slovensku a v Evropě,
- využívání nerostných surovin ve vztahu k životnímu prostředí,
- výzkum, vývoj a aplikační trendy v oblasti geologie, těžby a zpracování nerostných surovin,
- historie hornictví a záchrana báňských technických památek.

Nejnovější poznatky mohou orgány SBS využít při legislativní činnosti upravující dobývání ložisek nerostných surovin a zabývající se bezpečností a ochranou zdraví při práci a bezpečností provozu, jakož i při některých správních řízeních. ČBÚ se na této konferenci aktivně prezentoval formou přednášky na téma „Evidence dobývacích prostorů a jejich zápis do základního registru“. V rámci této přednášky byli přítomní účastníci konference seznámeni také s AIS SBS a GIS SBS.

Zástupci ČBÚ se v roce 2022 zúčastnili 2 zasedání Stálého výboru pro prekurzory výbušnin při Evropské komisi a přispívali do diskusí ohledně implementace nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1148 ze dne 20. června 2019 o uvádění prekurzorů výbušnin na trh a o jejich používání, změně nařízení (ES) č. 1907/2006 a zrušení nařízení (EU) č. 98/2013. V první polovině roku 2022 v rámci povinností téhož výboru spolupracovali na přípravě reportovacího systému pro jednotlivé členské země EU a následně zajišťovali konsolidovaný report za ČR.

Zástupci ČBÚ se dále v roce 2022 aktivně zúčastnili jednání výboru Evropské komise pro výbušniny, v rámci něhož diskutovali témata spojená s hodnocením přezkumu účinnosti směrnice 2014/28/EU upravující uvádění výbušnin trh a pohyb výbušnin v EU, jakož i témata spojená se zpřísněním podmínek pro označování výbušnin pro účely jejich zpětné sledovatelnosti z důvodu zvýšeného množství trestné činnosti s těmito komoditami v některých členských státech EU. Rovněž se zástupci ČBÚ v roce 2022 aktivně zúčastnili jednání výboru Evropské komise pro administrativní spolupráci při dozoru nad trhem s výbušninami, kde měli možnost vyměňovat si zkušenosti z kontrol plnění technických požadavků na výbušniny.

Zástupci ČBÚ se rovněž v roce 2022 zúčastnili 3 jednání technické komise č. 321 Evropského výboru pro normalizaci, resp. její pracovní skupiny WG 6 k přípravě nových evropských norem harmonizovaných se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2014/28/EU. V rámci zmíněné pracovní skupiny je jim svěřen úkol spolupodílet se zejména na přípravě evropských norem pro střeliviny a technické specifikace pro posuzování shody trhavin vyráběných mobilními jednotkami v místě provádění trhacích prací.

Zástupce ČBÚ se v Praze aktivně zúčastnil jednání poradního výboru Evropské komise pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci a bezpečnosti provozu – výboru SLIC (Senior Labour Inspectors Committee), kde přednesl příspěvek nazvaný „Možnosti ČBÚ využívané ke snižování pracovních úrazů v hornictví“.

6. PŘEHLED ČINNOSTÍ

Správní činnost

Stěžejní správní činnosti orgánů SBS shrnuje tabulka č. 6.

SPRÁVNÍ ČINNOST	POČET
<i>Oprávnění organizací k provádění hornické činnosti nebo k činnosti prováděné hornickým způsobem</i>	259
<i>Rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru, vč. změny, popř. zrušení</i>	18
<i>Povolení hornické činnosti podle plánu otvírky, přípravy a dobývání</i>	39
<i>Povolení dobývání ložisek nevyhrazených nerostů</i>	9
<i>Povolení plánu likvidace nebo zajištění</i>	26
<i>Schvalování čerpání rezerv finančních prostředků na sanace a rekultivace a na důlní škody</i>	50
<i>Rozhodnutí OBÚ jako jiného stavebního úřadu (územní rozhodnutí, stavební povolení, kolaudační rozhodnutí, rozhodnutí o změně stavby před dokončením, rozhodnutí o povolení odstranění stavby apod.)</i>	25
<i>Opatření OBÚ jako jiného stavebního úřadu (územní souhlas, souhlas s odstraněním stavby, souhlas s ohlášením apod., které nahrazují rozhodnutí)</i>	7
<i>Řízení o odvolání</i>	20
<i>Řízení o rozkladu</i>	3
<i>Výjimky z bezpečnostních předpisů</i>	7
<i>Povolení k předávání výbušnin</i>	36
<i>Povolení k vývozu výbušnin</i>	52
<i>Povolení k dovozu výbušnin</i>	35
<i>Povolení k tranzitu výbušnin</i>	32
<i>Vyjádření k zemi původu výbušnin</i>	84
<i>Povolení k nabývání výbušnin</i>	108
<i>Povolení trhacích prací malého rozsahu</i>	50
<i>Povolení trhacích prací velkého rozsahu</i>	36
<i>Povolení ohňostrojných prací</i>	7
<i>Povolení držení plastických trhavin bez detekčních látek</i>	1
<i>Stanovení podmínek zřizování staveb v chráněných ložiskových územích</i>	2 048
<i>Prošetřené stížnosti</i>	1
<i>Vyřízené petice</i>	3
<i>Počet stanovisek k územnímu plánu</i>	2 906

Tabulka 6 Přehled o počtu správních rozhodnutí, stanovisek a vyjádření.

V roce 2022 SBS také ověřovala odbornou způsobilost fyzických osob. Na základě úspěšně provedených zkoušek vydávala SBS fyzickým osobám průkazy, oprávnění, osvědčení nebo uznání odborné kvalifikace. Druhy ověřených odborných způsobilostí u fyzických osob a počty osob s cizí státní příslušností, kterým byla uznána odborná kvalifikace, sumarizuje tabulka č. 7.

OVĚŘOVÁNÍ ODBORNÉ ZPŮSOBILOSTI	POČET OSOB
<i>k výkonu funkce závodního lomu s těžbou nad 500 kt/rok</i>	44
<i>k výkonu funkce závodního lomu s těžbou do 500 kt/rok</i>	50
<i>k výkonu jiných báňských funkcí (důlní měřič, projektant, bezpečnostní technik)</i>	114
<i>k výkonu funkce závodní dolu</i>	22
<i>k výkonu funkce hlavní důlní měřič</i>	89
<i>k výkonu funkce ředitel hlavní báňské záchranné stanice</i>	6
<i>k výkonu funkce hodnotitel rizik ukládání odpadů</i>	7
<i>k výkonu funkce odborný znalec</i>	4
<i>k výkonu funkce technický vedoucí odstřelů</i>	3
<i>k výkonu funkce střelmistr</i>	44
<i>pro zacházení s pyrotechnickými výrobky</i>	24
<i>k výkonu funkce pyrotechnika</i>	28
<i>k výkonu ostatních funkcí</i>	405
<i>k uznání odborné kvalifikace (cizí státní příslušníci)</i>	44

Tabulka 7 Přehled o počtu osob, kterým byla SBS ověřena odborná způsobilost.

Evidenční činnost

Do činnosti orgánů SBS patří evidenční a informační činnosti, a to zejména:

- vedení evidencí založených právními předpisy (dobývací prostory, provozovaná hlavní důlní díla, osoby oprávněné k hornické činnosti a k činnosti prováděné hornickým způsobem, osoby s osvědčením k výkonu vybraných funkcí, podzemní objekty, pracovní úrazy, provozní nehody a nebezpečné události při hornické činnosti, činnosti prováděné hornickým způsobem a při nakládání s výbušninami, údaje o stavbách v dobývacích prostorech, které slouží k dobývání ložisek nerostů a úpravě a zušlechťení vydobytých nerostů, a další),
- evidence organizací, které v ČR nakládají s výbušninami, evidence povolení pro nabývání, předávání, dovoz, vývoz a tranzit výbušnin,
- předávání informací o výbušninách orgánům EU, jmenovitě zjištění výbušniny, která nesplňuje požadavky na výbušniny, zamítnutí žádosti o pohybu výbušnin v rámci EU (předávání do ČR, tranzit přes ČR), ověření způsobilosti subjektu ČR držet výbušniny (na žádost EU),
- vedení evidence výrobků obsahujících prekurzory výbušnin, podezřelých transakcí a centrální evidence informací o prekurzorech výbušnin,
- zápis přestupků fyzických osob v oblasti výbušnin do evidence přestupků vedené v Rejstříku trestů,
- předávání informací o rizikových stavech a nehodách v oblasti těžebních odpadů orgánům EU.

Evidenční činnost slouží v zákonem stanoveném rozsahu pro potřeby dalších orgánů státní správy a veřejnosti.

Legislativní a právní činnost

Legislativní a právní činnosti zajišťuje ČBÚ výhradně prostřednictvím vlastních zaměstnanců. Pouze v případě majetkových sporů s vyšší hodnotou využívá ČBÚ spolupráce s Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových.

1. Legislativní činnost

ČBÚ v roce 2022 připravoval nové právní předpisy ve vlastní působnosti a aktivně spolupracoval při přípravě právních předpisů v gesci jiných resortů.

V roce 2022 byl završen legislativní proces u návrhu nového zákona o prekurzorech výbušnin. Dne 5. srpna 2022 byl ve Sbírce zákonů vyhlášen zákon č. 225/2022 Sb., o prekurzorech výbušnin a o změně souvisejících zákonů (zákon o prekurzorech výbušnin), s účinností od 20. srpna 2022.

Nová právní úprava prekurzorů výbušnin nahrazuje dosavadní zákon č. 259/2014 Sb. a jejím cílem je promítnout do roviny zákona optimální regulaci zpřístupňování látek a směsí zneužitelných k nedovolené výrobě výbušnin, jakož i regulaci jejich dovozu, držení a používání osobami z řad široké veřejnosti.

V roce 2022 pokračovaly také legislativní práce na novelizaci zákona č. 61/1988 Sb. Návrh novelizačního zákona zpracovaný ČBÚ, který prošel připomínkovým řízením, a byl vládou schválen jejím usnesením č. 701 ze dne 24. srpna 2022. Vládní návrh byl postoupen do Poslanecké sněmovny dne 9. září 2022 a stal se Sněmovním tiskem č. 297. Významná část novely je zaměřena na oblast výbušnin. V návrhu zákona je rovněž řešena otázka provázání informačních systémů celní správy a SBS.

Legislativní proces byl v roce 2022 završen v případě vyhlášek o technických zařízeních. Dne 25. května 2022 byla ve Sbírce zákonů publikována vyhláška č. 123/2022 Sb., o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a bezpečnosti provozu vyhrazených elektrických zařízení při hornické činnosti, činnosti prováděné hornickým způsobem a při nakládání s výbušninami; účinnosti tato vyhláška nabyla dne 1. července 2022. Vyhláška upravuje mj. technicko-bezpečnostní požadavky na vyhrazená elektrická zařízení nebo otázky kvalifikačních požadavků pro práce s vyhrazenými elektrickým zařízeními.

Na vyhlášku o vyhrazených elektrických zařízeních pak navázala vyhláška č. 124/2022 Sb., kterou se mění některé vyhlášky související s vyhláškou o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a bezpečnosti provozu vyhrazených elektrických zařízení při hornické činnosti, činnosti prováděné hornickým způsobem a při nakládání

s výbušninami, vydaná rovněž 25. května 2022 (s účinností stanovenou ode dne 1. července 2022).

V průběhu roku 2022 spolupracovali zaměstnanci ČBÚ s dalšími úřady a institucemi (a to i na úrovni EU) na přípravě nových předpisů i koncepčních materiálů.

2. Právní činnost

V rámci své činnosti ČBÚ vystupuje v postavení účastníka soudních řízení; v některých případech mohou vystupovat před soudy samostatně i OBÚ.

Nejčastějším případem soudních sporů byly v roce 2022 spory ve správních věcech, (včetně problematiky přestupků a pokut za ně uložených). Sporů ve správním soudnictví bylo v roce 2022 vedeno celkem 33, z toho ve věcech přestupků 19.

Další skupinou soudních sporů byly spory v záležitostech civilních; v roce 2022 byly vedeny celkem 2 takové soudní spory.

Správa úhrad

OBÚ vykonávají správu úhrad z dobývacího prostoru a správu úhrad z vydobytých nerostů, které ve smyslu § 2 odst. 3 písm. b) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, mají charakter daně. Část osmá horního zákona, která je právním rámcem úhradových povinností, má strukturu daňového zákona a vymezuje jednotlivé atributy pro každou z těchto úhrad. Počínaje dnem 1. ledna 2017 je možné podání ve věcech úhrad učinit prostřednictvím interaktivních formulářů přístupných z webových stránek SBS.

Úhrada z dobývacího prostoru se stanoví jako součin základu úhrady, kterým je plocha dobývacího prostoru vymezená na povrchu v celých hektarech zaokrouhlených nahoru, a sazby, která činí 300 Kč, popř. 1 000 Kč, je-li hornická činnost v dobývacím prostoru povolena.

Za úhradové období 2022 činil výnos úhrady z dobývacího prostoru částku ve výši 82.247,45 tis. Kč. Příjemci celého výnosu jsou obce, na jejichž území se dobývací prostor nachází. Ve srovnání s výnosem úhrady za úhradové období 2021, který byl ve výši 82.823,45 tis. Kč, došlo ke snížení o 0,70 %. Souhrnné údaje k úhradě z dobývacího prostoru za úhradové období 2022 jsou uvedeny v tabulce č. 8.

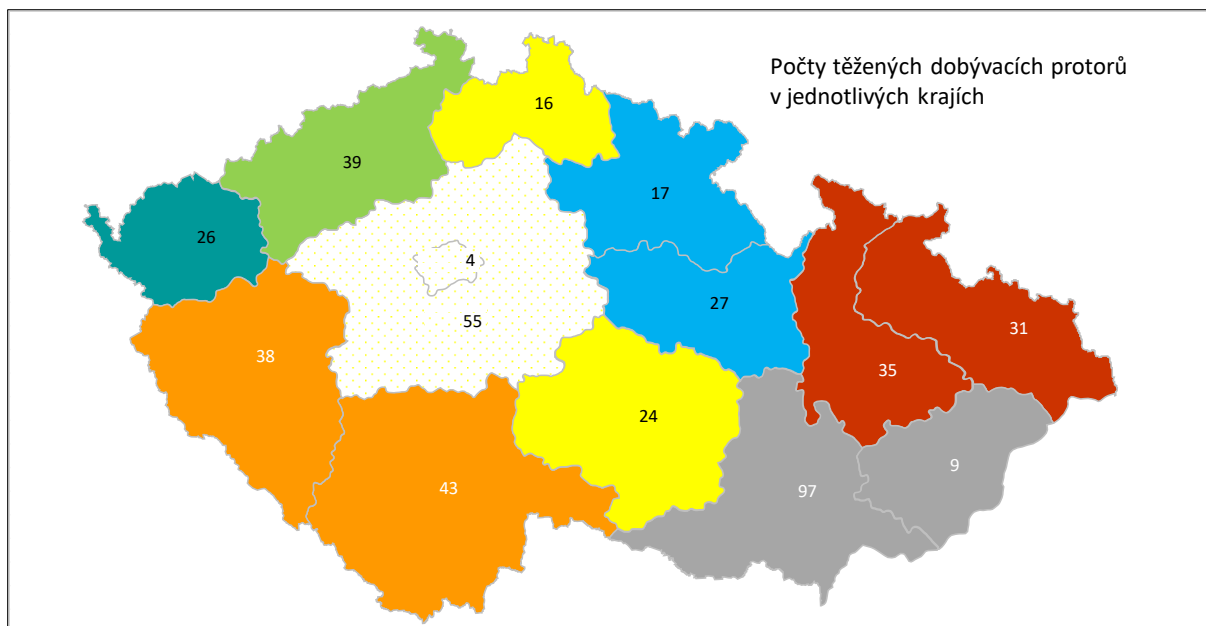
OBÚ PRO ÚZEMÍ	POČET POPLATNÍKŮ (DRŽITELŮ DP)	POČET PŘÍJEMCŮ (OBCÍ)	VÝNOS ÚHRADY (KČ)
<i>krajů Jihomoravského a Zlínského</i>	50	135	7 943 800
<i>hlavního města Prahy a kraje Středočeského</i>	61	147	4 747 900
<i>krajů Libereckého a Vysočina</i>	29	95	3 595 500
<i>kraje Ústeckého</i>	35	96	20 590 000
<i>krajů Moravskoslezského a Olomouckého</i>	56	161	33 905 150
<i>krajů Plzeňského a Jihočeského</i>	46	132	3 624 400
<i>kraje Karlovarského</i>	17	39	5 353 000
<i>krajů Královéhradeckého a Pardubického</i>	45	91	2 487 700
CELKEM	339	896	82 247 450

Tabulka 8 Souhrnné údaje k úhradě z dobývacího prostoru za úhradové období 2022.

Úhrada z vydobytých nerostů je rovna součtu dílčích základů úhrady, které jsou pro jednotlivé nerosty rovny součinu množství vydobytého nerostu (čistá těžba) a sazby dle nařízení vlády č. 98/2016 Sb. V případě hnědého uhlí dobývaného povrchově je dle zákona místo čisté těžby uvažováno množství tepla v tomto nerostu obsažené. Příjemci výnosu úhrady jsou oprávněné obce a státní rozpočet s tím, že jejich podíly jsou odlišné pro různé skupiny nerostů. Úhrada se platí prostřednictvím tří záloh splatných v průběhu úhradového období, kdy každá z nich je ve výši 20 % poslední známé úhrady. Doplatek do celkové výše úhrady za úhradové období je splatný do konce března následujícího kalendářního roku.

Výnos úhrady z vydobytých nerostů za úhradové období 2021 byl ve výši 755.095,80 tis. Kč; z toho podíl obcí jako oprávněných příjemců části výnosu činil 307.948,09 tis. Kč. Část podílu státního rozpočtu na výnosu úhrady ve výši 178.859,08 tis. Kč byla účelově použita k odstranění škod způsobených těžbou a jejími důsledky na životním prostředí. Ve srovnání s úhradovým obdobím 2020, kdy výnos byl ve výši 735.527,50 tis. Kč, došlo ke zvýšení celkového výnosu úhrady o 2,66 %, a to zejména z důvodu zvýšení výnosu úhrady důsledkem zvýšení čisté těžby hnědého uhlí dobývaného povrchovým způsobem, hořlavého zemního plynu, vysokoprocentního vápence a stavebního kamene.

Přehled o počtu těžných dobývacích prostorů v jednotlivých krajích je zřejmý z obrázku č. 5.

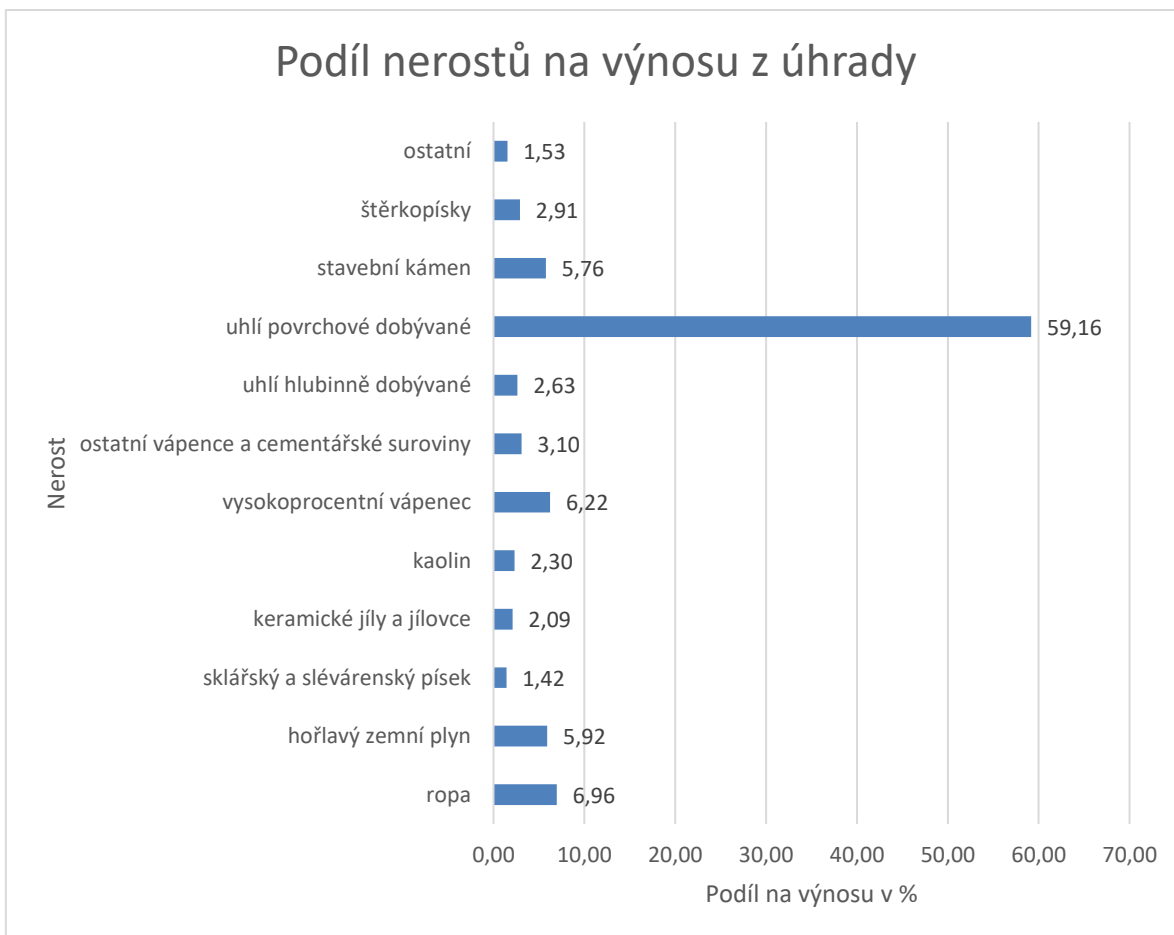
Obrázek 5 Počty těžných dobývacích prostorů v jednotlivých krajích.

Souhrnné údaje k úhradě z vydobytych nerostů za úhradové období 2021 jsou uvedeny v tabulce č. 9.

OBÚ PRO ÚZEMÍ	POČET POPLATNÍKŮ	POČET PŘÍJEMCŮ (OBCÍ)	VÝNOS ÚHRADY (KČ)
krajů Jihomoravského a Zlínského	33	78	104 323 700
hlavního města Prahy a kraje Středočeského	41	59	44 223 500
krajů Libereckého a Vysočina	20	46	11 530 000
kraje Ústeckého	29	49	407 780 100
krajů Moravskoslezského a Olomouckého	32	86	68 712 300
krajů Plzeňského a Jihočeského	32	85	30 805 600
kraje Karlovarského	13	27	65 104 800
krajů Královéhradeckého a Pardubického	29	47	22 615 800
CELKEM	229	477	755 095 800

Tabulka 9 Souhrnné údaje k úhradě z vydobytych nerostů za úhradové období 2021.

Celkový přehled o podílu vydobytych nerostů na výnosu z úhrady za úhradové období 2021 znázorňuje graf na obrázku č. 6. Celkový přehled o úhradách z vydobytych nerostů dle jednotlivých nerostů a o rozdělení úhrad za úhradové období 2021 je zřejmý z tabulky č. 10.

Obrázek 6 Podíl jednotlivých nerostů na celkové výši úhrady za úhradové období 2021.

DRUH VYDOBYTĚH O NEROSTU	ČISTÁ TĚŽBA		VÝŠE ÚHRADY CELKEM	STÁTNÍ ROZPOČET (KČ)			OBCE (KČ)
	množství	jednotka		ČBÚ	MPO	MŽP	
			(Kč)	60 % SR	28 % SR	12 % SR	
<i>Ropa</i>	94 216	m ³	52 572 298	7 885 845	3 680 061	1 577 169	39 429 223
<i>Hořlavý zemní plyn</i>	165 581 860	m ³	44 707 102	6 706 065	3 129 497	1 341 213	33 530 327
<i>Diatomit</i>	18 171	t	89 946	33 460	15 615	6 692	34 180
<i>Sklářský a slévárenský písek</i>	1 297 090	t	10 688 020	3 975 943	1 855 440	795 189	4 061 447
<i>Bentonit</i>	198 172	t	657 930	244 750	114 217	48 950	250 013
<i>Nerosty používané pro kamenickou výrobu, včetně štěpných břidlic</i>	151 307	m ³	2 655 439	987 823	460 984	197 565	1 009 067
<i>Drahé kameny - vltavín</i>	208	kg	402 988	149 912	69 959	29 982	153 135
<i>Drahé kameny - granát</i>	63	kg	94 400	35 117	16 388	7 023	35 872
<i>Sádrovec</i>	17 161	t	374 800	139 426	65 065	27 885	142 424
<i>Keramické a žáruvzdorné jíly a jílovce</i>	454 372	t	15 784 888	5 871 978	2 740 257	1 174 396	5 998 257
<i>Živec</i>	324 089	t	4 449 748	1 655 306	772 476	331 061	1 690 904
<i>Kaolin</i>	579 498	t	17 384 932	6 467 195	3 018 024	1 293 439	6 606 274
<i>Nerosty vhodné k chem. - techn. zpracování</i>	446 875	t	1 948 374	724 795	338 238	144 959	740 382
<i>Vysokoprocentní vápenec</i>	4 449 685	t	46 944 177	17 463 234	8 149 509	3 492 647	17 838 787
<i>Ostatní vápence a cementářské suroviny</i>	7 193 192	t	23 377 874	8 696 569	4 058 399	1 739 314	8 883 592
<i>Uhlí černé</i>	2 008 010	t	19 879 300	2 981 895	1 391 551	596 379	14 909 475
<i>Uhlí hnědé dobývané povrchovým způsobem</i>	29 286 831	t	446 740 600	179 589 721	83 808 537	35 917 944	147 424 398
<i>Stavební kámen</i>	14 941 604	m ³	43 480 069	16 174 586	7 548 140	3 234 917	16 522 426
<i>Štěrkopísky</i>	6 490 119	m ³	22 001 504	8 184 559	3 819 461	1 636 912	8 360 571
<i>Cihlářské suroviny</i>	597 509	m ³	836 512	311 183	145 219	62 237	317 875
<i>Ostatní nerosty</i>	3 601	t	24 900	9 263	4 323	1 853	9 462
CELKEM			755 095 800	268 288 624	125 201 358	53 657 725	307 948 093

Tabulka 10 Celkový přehled o úhradách z vydobytých nerostů dle jednotlivých nerostů a o rozdělení úhrad za úhradové období 2021.

Finanční rezervy

Povinnost vytvářet finanční rezervu k zajištění sanací a rekultivací pozemků dotčených těžbou a k vypořádání důlních škod je ukotvena v ustanovení § 37a odst. 1. zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství, (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů. Rezerva finančních prostředků na činnosti související s nakládáním s těžebním odpadem se vytváří v souladu s ustanovením § 13 zákona č. 157/2009 Sb., o nakládání s těžebním odpadem a o změně některých zákonů. Obvodní báňské úřady vydávají souhlas s tvorbou, čerpáním, převodem, výběrem a zrušením finančních rezerv.

V tabulce č.11 jsou uvedeny finanční rezervy na sanace a rekultivace, důlní škody a nakládání s těžebním odpadem, které dozorované organizace vytvořily ke dni 30.června 2022.

FINANČNÍ REZERVY KE DNI 30. ČERVNA 2022 (KČ)			
Nerost	Sanace a rekultivace	Důlní škody	Nakládání s těžebním odpadem
Uhlí	13 000 985 330	184 188 117	183 149 660
Ropa a zemní plyn	426 705 824	1 370 000	0
Ostatní suroviny	2 880 583 869	104 867 824	0
Celkem	16 308 275 023	290 425 941	183 149 660

Tabulka 11 Finanční rezervy na sanace a rekultivace, důlní škody a nakládání s těžebním odpadem.

Celková výše vytvořených finančních rezerv ke dni 30. června 2022 byla 16 785 003 500,- Kč, z celkové výše vytvořených finančních rezerv je na zvláštním vázaném účtu uloženo 12 690 353 954,- Kč.

OBÚ jako jiný stavební úřad

OBÚ se staly ode dne 1. ledna 2013 jinými stavebními úřady. Tato pravomoc jim byla svěřena zákonem č. 350/2012 Sb., kterým byl změněn zákon č 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). OBÚ tak rozšířily svoje kompetence o umístování a povolování staveb v hranicích dobývacího prostoru, které mají sloužit otvírce, přípravě a dobývání výhradních ložisek, jakož i úpravě a zušlechťování nerostů prováděných v souvislosti s jejich dobýváním, včetně staveb úložných míst pro těžební odpad a skladů výbušnin, s výjimkou staveb náležejících do působnosti Ministerstva průmyslu a obchodu ČR a staveb vodních děl (např. odkališť). Současně jim byla svěřena pravomoc povolování jejich užívání, včetně odstraňování a ostatních pravomocí stavebního úřadu.

Ve sledovaném období bylo např. vydáno 25 rozhodnutí (územní rozhodnutí, stavební povolení, kolaudační rozhodnutí, rozhodnutí o změně stavby před dokončením, rozhodnutí o povolení odstranění stavby apod.) a 7 opatření (územní souhlas, souhlas s odstraněním stavby, souhlas s ohlášením apod.), která nahrazují rozhodnutí OBÚ jako jiného stavebního úřadu.

V návaznosti na vydávaná opatření a rozhodnutí a jejich následná naplňování stavebníky jsou orgány SBS též editory v Registru územní identifikace adres a nemovitostí (tzv. RÚIAN), který je pod správou Českého úřadu zeměměřického a katastrálního.

V rámci připravované rekonstrukce stavebního zákona má být tato kompetence SBS odejmuta.

Kontrolní činnost

K zajištění úkolů spojených s působností orgánů SBS byla kontrolní činnost podrobněji uvedena v „Plánu řídicí, kontrolní a legislativní činnosti (plán hlavních úkolů) SBS na rok 2022“.

Orgány SBS zaměřily kontrolní činnost zejména na:

- výkon hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem z hlediska dodržování rozhodnutí o povolení činnosti a dodržování báňských předpisů a dalších předpisů upravujících BOZP a BP,
- nakládání s těžebními odpady,
- výrobu, zpracování, používání a skladování výbušnin včetně kontroly technického stavu staveb určených k nakládání s výbušninami,
- plnění technických požadavků na výbušniny podle zákona o posuzování shody stanovených výrobků při jejich dodávání na trh,
- nakládání s prekurzory výbušnin,
- kontrolu plnění povinností vyplývajících z vydaných povolení k nabývání, předávání, dovozu, vývozu a tranzitu výbušnin,
- dodržování podmínek rozhodnutí vydaných OBÚ v rámci působnosti tzv. jiného stavebního úřadu a na technický stav staveb v dobývacích prostorech, které slouží otvírce, přípravě a dobývání nerostů a úpravě a zušlechťení vydobytých nerostů,
- stav podzemních objektů a jejich udržování v bezpečném stavu.

Dozor vykonávaly orgány SBS prostřednictvím 103 báňských inspektorů. Kontroly byly prováděny zejména na základě analýzy výsledků z předchozí kontrolní činnosti, vnějších podnětů a dalších shromážděných poznatků z dozorové činnosti. Kontrolní činnost SBS byla prováděna formou jednodenních i vícedenních ohlášených i neohlášených kontrol.

Výkon dozoru byl v roce 2022 v řadě případů prováděn na rizikových pracovištích, ve zhoršených pracovních podmínkách, v prostředí s nebezpečím výbuchu uhelného prachu nebo plynu, na pracovištích s nebezpečím důlních otřesů, v podzemních objektech (stoky, kolektory, šachtice, kanalizace). Rozdělení a počet kontrol je uveden v následující tabulce č. 12.

KONTROLY		POČET
Kontroly SBS	<i>OBÚ</i>	927
	<i>ČBÚ</i>	30
Kontroly SBS CELKEM		957

Tabulka 12 Celkový přehled o počtu provedených kontrol kontrolujícími za SBS.

V roce 2022 došlo oproti roku 2021 k navýšení počtu kontrol subjektů nakládajících s výbušninami, a to z preventivních důvodů s ohledem na aktuální bezpečnostní situaci v Evropě a také v návaznosti na mimořádné události ve skladech výbušnin v Bulharské republice v červenci roku 2022. Kontrolováno bylo zabezpečení výbušnin v celkem 225 stavbách, což představovalo 89 % aktivně využívaných staveb určených ke skladování výbušnin – zbylých 11 % objektů je výlučně pronajato ozbrojeným bezpečnostním sborům a nepodléhá kontrole SBS. Kontroly potvrdily, že výbušniny jsou ve skladech na území ČR z pohledu současných právních předpisů dostatečně zabezpečeny proti odcizení, případně vzniku mimořádné události vlivem zásahu třetí osoby; všechna výjimečně zjištěná porušení byla nařízena bezodkladně odstranit.

Na úseku výbušnin provedly orgány SBS v roce 2022 celkem 192 kontrol, z nichž podstatná část cílila na skladování výbušnin a provádění trhacích prací. Rozdělení kontrol podle zaměření uvádí následující tabulka č. 13.

Zaměření kontroly	Skladování výbušnin	Provádění trhacích prací	Výroba, zpracování a ničení výbušnin	Elektrická zařízení a vyhrazená zařízení	Komplexní případně obecná kontrola	Provádění ohňostrojních prací	Technické požadavky na výbušniny	Evidence a sledovatelnost výbušnin
Počet kontrol	108	66	6	4	3	2	2	1

Tabulka 13 Rozdělení kontrol na úseku výbušnin podle zaměření.

Porušení právních předpisů bylo zjištěno u 25 kontrol, přičemž s ohledem na četnost kontrol skladů výbušnin není překvapením, že nejčastěji bylo shledáno porušení ve skladech výbušnin. Jednalo se o 16 kontrol, kde bylo zjištěno nejčastěji nedodržování požárních pásů, nefunkční elektronický zabezpečovací systém, skladování výbušnin po expirační době, nevhodné povrchy znemožňující účinné vyčištění skladů a chybějící bezpečnostní značky. V 6 případech kontrol bylo shledáno porušení pracovních předpisů u trhacích prací; konkrétní porušení spočívalo především v nedostatečném poučení hlídek zodpovědných za vyklizení území ohroženého účinky trhacích prací a nedostatečném vymezení jim přidělených stanovišť a hlídaných území.

Při kontrolní činnosti orgány SBS spolupracovaly s příslušnými odborovými organizacemi, PČR, ČOI, ČIŽP, SÚJB, orgány ochrany veřejného zdraví, hasičským záchranným sborem a s dalšími orgány státního dozoru.

Sankce

V průběhu roku 2022 orgány SBS při výkonu dozoru pravomocně udělily pokuty v celkové výši 1 032 750,- Kč. Přehled sankcí a zastavených pracovišť je uveden v tabulce č. 14.

OBÚ se sídlem/ČBÚ	POKUTY PŘÍKAZOVÝMI BLOKY (Kč)	POKUTY V ŘÍZENÍ O PŘESTUPKU (Kč)	ZASTAVENÁ PRACOVÍŠTĚ
Brno	4 500	180 000	1
Praha	5 300	1 000	0
Liberec	3 000	10 000	0
Most	19 000	108 000	5
Ostrava	0	158 000	6
Plzeň	9 200	131 000	3
Sokolov	6 500	0	0
H. Králové	0	103 000	0
ČBÚ	0	294 250	1
CELKEM	47 500	985 250	16

Tabulka 14 Přehled sankcí a zastavených pracovišť.

7. STAV BOZP A BP V DOZOROVANÝCH ORGANIZACÍCH

ČBÚ eviduje údaje o provozních nehodách⁵ a pracovních úrazech⁶, ke kterým došlo při činnostech podléhajících dozoru orgánů SBS. Z evidovaných údajů ČBÚ sestavuje roční statistiky, které zveřejňuje na internetových stránkách SBS ([Zprávy o činnosti \(cbubusbs.cz\)](http://zpravy.cbubusbs.cz)).

Vývoj BOZP a BP v dozorovaných organizacích je uveden v příloze nazvané „Informace o stavu bezpečnosti v hornictví a při nakládání s výbušninami za rok 2022“.

---

⁵ Provozní nehoda (havárie) – organizací bezodkladně ohlášená závažná událost, nebezpečný stav, provozní nehoda (havárie), závažný pracovní úraz, událost, kterou byly ohroženy životy nebo zdraví osob.

⁶ Pracovním úrazem je poškození zdraví nebo smrt zaměstnance, došlo-li k nim nezávisle na jeho vůli krátkodobým, náhlým a násilným působením zevních vlivů při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s nimi.